

Урок української мови
3 клас
I семестр, листопад – грудень
за підручником
«Українська мова» М.Д. Захарійчук, А.І. Мовчун

Тема. Префікс. Словотворча роль префіксів.

Мета. Формувати ключові компетентності:

- вміння вчитись: самоорганізовуватись до сприйняття інформації, розвивати пізнавальний інтерес;
- соціальну компетентність: формувати вміння продуктивно співпрацювати з партнерами в групі, виконувати різні ролі і функції в колективі;
- загальнокультурну компетентність: дотримуватися норм мовленнєвої культури.

Формувати предметні компетентності:

- Ознайомити учнів з роллю префіксів у словах, їх словотворчою функцією, з найуживанішими префіксами; формувати вміння утворювати нові слова за допомогою префіксів, вміння визначати префікси у словах;
- розвивати вміння аналізувати зіставляти, узагальнювати; збільшувати словниковий запас учнів;
- виховувати працелюбність, охайність, вміння співпрацювати та любов до усної народної творчості.

Обладнання. малюнки, силуети карлсона, картки зі словами, таблиця про префікс.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Хід уроку

I. Організація класу до уроку.

Всі сідайте тихо, діти,
Домовляймося, не шуміти.
Руку гарно піднімати
І знання мерщій хапати.
На уроці рідну мову
Зараз будемо вивчати.
Розберемо кожне слово,
Щоб її нам краще знати.

Девіз уроку.

Працюй наполегливо, швидко старанно,
щоб кожна хвилина не втратилась марно.

II. Актуалізація опорних знань і чуттєвого досвіду учнів.

1. Ознайомлення з планом уроку.

(Доповнення плану дітьми).

2. Вправа «Очікування». (Діти висловлюють свої сподівання)

Вчитель : - А чого я очікую від уроку?

Наш урок – це урок творчості, натхнення, добра і радості, тому я очікую від вас – уваги, працьовитості і плідної роботи .

3. Створення позитивного емоційного фону.

- Відгадайте загадку і ви дізнаєтеся хто сьогодні в гості до нас завітав.

Хто моторчик свій заводить?

З даху в гості хто приходить?

На урок він теж він дібрався

Скажем дружно:

«Здрастуй, ... (Карлсон)

4. Каліграфічна хвилинка.

К к ак рлс со Карлсон

(Записати у зошити , а потім усно учні виконують звуко-буквений, складовий аналізи слова, ставлять питання до нього, складають речення зі словом, визначають головні слова в реченні, перебудовують розповідне речення у питальне.)

III. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми та завдань уроку.

а) Гра « Мікрофон»

-Який розділ ми почали вивчати ? (Будова слова)

-Частина слова, яка змінюється ,називається ? ...*(закінченням)*

-Частина слова без закінчення ?...*(основа)*

-Спільна частина споріднених слів називається ...*(коренем).*

- Наш гість звертається до вас і каже :

Я над лісами , полями летів і до вас , малята , прилетів.

(Вчитель відкриває речення , яке було заздалегідь закрито, учні читають).

б) Робота над реченням .

-Що спільного у виділених словах ?

-Як ми можемо їх назвати ?

- Знайдіть спільну частину у словах .
- Чим відрізняються виділені слова?

Отож , сьогодні ми поговоримо про префікс.
Тема нашого уроку «Префікс. Словотворча роль префіксів».

IV. Вивчення нового матеріалу.

Будову слова ми вивчали.

Було закінчення, основа.

А потім корінь виділяли,

Споріднене шукали слово.

А нині гість в кашкеті – префікс.

Важлива, значуща частина.

І ці слова сьогодні з вами

Ми на уроці перевіримо!

- Пропоную послухати казку.

Казка

Родина кореня була завжди в дорозі, й тому втомилась. Все **йти** та **йти** і друзі погубились. От і здавалось, що це слово дуже не щасливе. Та на галявині з'явилася весела й галаслива частинка слова. Позналилися. Це виявився Префікс. Поділилось слово **йти** своєю журбою. Зашумів Префікс і кинувся пропонувати свою допомогу. Побігла частинка При- і стала попереду. (**Прийти.**)

Далі частинка **За** взялася допомогати (**Зайти**). Зраділо слово друзям. Вже перепочило і зібралось **Вийти** , а по дорозі річечка перетинає шлях. Діти, яку часточку запросили? (**пере -) Перейти.**

Ось так дружні частинки Префікса допомогли слову **Йти** всі труднощі подолати, до мети **Дійти**, а все тому, що справжніх друзів вдалось **Знайти.**

(Всі слова , що утворювалися вчитель поступово відкриває :

ЙТИ
ПРИЙТИ
ЗАЙТИ
ВИЙТИ
ПЕРЕЙТИ
ДІЙТИ
ЗНАЙТИ)

- Діти, то де стоїть Префікс? (перед коренем).

V. Опрацювання нового матеріалу.

1. Робота з підручником .

Вправа 173 (с. 76) .

Метод « Прес»

Я вважаю... (що префікс у слові облітав – об)
тому,що ... (це слово утворилося від слова – літав)
наприклад ... (долітав, залітав...)
отже ... (префікс змінюється , він стоїть перед коренем і значення слова змінюється).

2.Перевіримо свої знання з правилом у підручнику.
(*Читають, розказують сусіду, перевіряють один одного.*)

3. Гра «Аукціон»
(Продається слово – **КАЗАТИ** , за допомогою префіксів утворити нові слова . Префікси записані на дошці).

Перевірка. Хто утворив найбільшу кількість слів , виграє фішку, яка прирівнюється до 12 балів

4. Фізкультхвилинка (під музичний супровід)

Хто там, хто вже так втомився
І наліво нахилився?
Треба дружно всім нам встати,
фізкультпаузу почати.
Сонце спить, небо спить,
Навіть вітер не шумить.
Рано – вранці сонце встало
І проміння всім послало.

5. Завдання на вибір .

- а) Вправа 174 .
- б) самостійно утвори словосполучення

Перевірка

6. Гра " Вгадай"

- Пропоную вам ЗАЛІТІТИ до Грай – міста і трішки погратися.

Мій корінь міститься у слові ДІДУСЬ,
а префікс шукай в слові ПРАЛІС. (**Прадід**)

Мій корінь ховається в слові ЗАХІД,
а префікс – в слові ПРИЙТИ (**Перехід**)

- Ви можете й самі погратися з друзями таку гру.

- Чомусь наш Карлсон засумував, бо боїться , що ми не всигнемо виконати завдання в якому пишеться про нашого героя.

7. Робота в групах

Виконання вправи 175

1 гр. – виписати слова, в яких треба вставити пропущені букви, дібрати перевірні слова.

2 гр.- списати підкреслені слова і позначити префікс.

3 гр. – записати до виділених слів слова, від яких вони утворилися, за допомогою префіксів.

Перевірка. Оцінювання членів групи

8. Робота в парах . Гра «Утворити нове слово».

Діти за допомогою префіксів утворюють нові слова. Один учень утворює від слова **бігти**, а другий – від слова **писати**. У словах, які утворили, називають префікси.

Перевірка:

- Хто з ваших товаришів придумав 3-4 слова і правильно назвав префікси?
- А хто не придумав жодного слова?

- Тепер, діти, я бачу, хто добре засвоїв тему уроку, а кому потрібно ще працювати.

9. Вправа " Незакінчене речення"

- Змінна частина слова називається ... Знайдіть позначки на малюнку.
- Частина слова без закінчення називається...
- Основа має трьох синів Це корінь, суфікс і ...
- Префікс – це частина слова, що стоїть...
- Він служить для...

Учні знаходять на малюнку відповідні позначки морфем.

V. Підсумок уроку

Вчитель: У народі кажуть : "Хто знання має, той мур ламає". В цьому сьогодні переконалися і ми інаш гість – Карлсон. Йому прийшов час **ВИЛЕТІТИ** додому з новими знаннями з української мови.

а) Рефлексія . «Інтерв'ю за три кроки»

- Сьогодні на уроці ми ...
- Які ваші враження від уроку?
- Чому вдалося виконати всі завдання?
- Що, на вашу думку, вдалося найкраще?
- Скажіть, а чи справдились ваші очікування від уроку?

б) Домашнє завдання:

вивчити правило на с. 76 ,

вправа 176 *або* утворити нові слова за допомогою префіксів (**на вибір**)

в) Самооцінювання. Вправа " СХОДИНКИ"

- Як ви працювали сьогодні? Оцініть свій внесок у роботу класу.
- Хто вважає. що працював чудово?

(Прикріпіть фігурку карлсона на верхній щабель сходинок.)

-Хто вважає, що працював добре, але міг би краще?

- Чи були серед учнів ті., хто погано працював, не відрізнявся активністю?

(Кожний учень прикріплює силует фігурки карлсона на відповідну сходинку)

Вчитель: Спасибі вам, діти, за вашу сумлінність та активність.

Швидко спливають хвилини –

От і прощатись пора.

Я на прощання всім зичу

Щастя, здоров'я й добра.